

Clevelandiska Amerika

NEODVISEN LIST ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI.

CLEVELAND, OHIO, WEDNESDAY, SEPT. 26th 1917.

Issued three times a week.
Official Organ of 85 Slove-
nian Societies and Organi-
zations.

LETO X. — VOL. X.

Obresti prihodnjega Liberty Bond znašajo štiri odstotke

Dne 1. oktobra se prične podpisovanjem novega vojnega posojila. Vlada naša v Washingtonu zahteva \$3,000,000,000 posojila od svojih državljanov. Cleveland je mesto, kjer je skoraj največ domoljubnih državljanov. Pri prvem posojilu za vojno je prišlo na Cleveland \$45,000,000 vojnega posojila, ljudje so podpisali \$67,000,000, ali za \$22,000,000 več kot je bilo treba. 114.000 Clevelandčanov je podpisalo prvo vojno posojilo, pričakuje se, da bo sedaj najmanj 200.000 Clevelandčanov podpisalo posojilo. Pri drugem posojilu se pričakuje, da se zahteva od Clevelandca \$65,000,000. V pondeljek došlo v Cleveland tajnik zvezine začladnic Mr. William Gibbs McAdoo, ki bo imel v Clevelandu prvi govor rakci Liberty posojila. Kampagna za drugo Liberty posojilo bo trajala od 1. okt. do 27. oktobra. Liberty posojilo se bo lahko kupilo v svotah \$50, \$100, \$500 in naprej. Vlada plačuje 4 procent obresti od tega posojila, in denar se izplača v 30 letih nazaj, če pa hoče kdaj denar prej, lahko posojilo protka banki, borzi ali prijatelju. Obresti prvega Liberty posojila so znašale 3%, a sedanje obresti pa znašajo 4%. Vsi oni, ki so kupili prvi Liberty bond po 3½% obresti, sedaj lahko zamenjajo svoj denar na 4% obresti. Termen za plačilo je sleden: Kdor vzame \$50 Liberty bond plača takoj 2% ali 1.00, potem

dne 15. novembra \$50,00, dne 14. dec. plača \$20 in 15. januarja 1918 plača \$20, skupaj \$50. Banke bodo dajale svojim učenikom posebne ugodnosti za nakup Liberty bondov. 8000 zastopnikov je pripravljenih brezplačno delovati, kolikor niso vsi bondi prodani. Vlada pričakuje posebno od ne-angliških narodnosti, da se s čim večjo resnostjo udeležijo nakupa bondov. Vsako društvo vsak klub in organizacija bi morala kupiti te bonde. Poleg tega, da so bolj varni kot denar na banki, pa ima vsaka oseba, ki kripi tak bond, zavest, da pomaga svet osvoboditi tiranstva in povzročiti, da se naseli stalni mir po celem svetu za večne čase. Za ključek zvezcer, t. j. v sredo, 26. sept., je sklicano zborovanje vseh predsednikov vseh društev, časnikarjev in voditeljev naroda v trgovsko zbornico, ob 8 uri zvezcer, da se izpopolni organizacija za čimvečjo agitacijo bondov. Prosi se, da so vsi udeleženi.

—Dr. sv. Antona Paduanega v Newburgu priredi v nedeljo, 30. sept. ob 4. popoldne v Mike Plutovi dvorani odhodnikov vsem omnim društvenim fantom, ki odidejo 3. okt. k vojaki. Vstopnila je proti v občinstvu prošeno za veliko udeležbo.

—Lepo posloje slovenske stavbinske in posojilne družbe je sedaj skoro gotovo in se v skratkem začne s prometom. Namen družbe je dajati posojila na hiše in opravljati druge gospodarske posle. V družbi so sami Slovenci. Društveni urad je na 6313 St. Clair ave.

—Za tobak ameriškim vojakom so darovali: Po 25c M. Setnikar, M. Luknar, Zgajnar, E. Zalerašek, A. Ogrinc, po 25c Šipl, Kužnik in Lozar, skupaj \$1.55. Zadnjic izkazano \$26.75, danes \$1.55, skupaj \$28.30.

—V Euclidu so začeli z izdanjem nove tovarne, kjer bo zaposlenih, potem ko bo tovarna gotova, 2000 delavcev. Bokreni in železni izdelki se javni red in mir v Clevelandu.

bodoje izdelovali v tej tovarni. Tovarna Steel Car Co. je povečala svoje poslopje. Sploh bo vas Euclid v kraškem času najbolj važno tovarniško središče v okolici Clevelandu. Mnogo stotin rojakov je kupilo zadnje čase tam lote, in uredništvo priporoča vsakomur, kdor ima denar na razpolago, da kupi lot sedaj, kajti vrednost teh lotov že danes raste in bodoje loti tekom dveh, treh let, najmanj trikrat več vredni kot danes. Lotte lahko kupite od Mr. Garapica, Dill Rd. Euclid. Glejte v oglas.

—Med našimi ljudmi se je raznesla govorica, da je sedaj zopet mogoče pisati pisma v Avstrijo. Govorica je prisla, ker so brali napačno poročilo v new-yorskem dnevniku. Mnogo stotin ljudi nas je nadlegovalo in vprašalo, kaj je resnice na tem, nakar smo vprašali v Washingtonu, in dobili smo sleden odgovor: Gospodje! Jako žal mi je naznačiti, da je vlada prepovedala vsako pismo zvezo s civilnim prebivalstvom v centralnih državah. Mogoče se to pozneje predragiča, toda bodite tokrati prijazni in povejte vsakomur, ki vas vpraša, da je zasedaj vsaka pismena zveza z Avstrijo nemogoča. S spoznanjem W. N. Castle — Iz tega vsakdo lahko sprevidi, da ne more nihče pisati v stari kraj, dokler ameriška vlada drugače ne odloči.

—Cenjenemu občinstvu se namenja, da bodoje vse mesice v Clevelandu od 1. okt. naprej zaprete vsako sredo po poldne skozi celo leto.

—Dr. Bled, št. zo SDZ priredi v šolskih prostorih tiste 30. sept. veselico. Članstvo Zvezce kot tudi drugi Slovenci so prijazno vabljeni.

—V Clevelandu se je ustavila podružnica organizacije, ki se imenuje "American Association of Progressive Medicine", katere organizacije namen je usmrtili stare, bolnhe in nadležne ljudi nemudoma. Kdor je star inbolehen in ne več raben za življene, tega bodoje usmrtili, kakoželi ta organizacija. In sicer pod sledenimi pogoji: Najprvo mora dotična oseba sama kloviti, da se usmrti ali "ubije". Potem mora usmrtilite sodnja dovoliti in zbor treh zdravnikov. To so pravila te organizacije, katera pa morajo biti potrjena prej od raznih državnih postavodaj, če se hočejo spolnoveni.

—Zakaj se bo volilo letos dne 6. nov? Jako mnogo stvari. Prvič je treba voliti župana in 26 cencimmanov. Nadalje več sodnikov. Voliti je treba, ali naj se prepove v državi Ohio prodaja opojnih pičj ali naj ostane pri starem. Voliti je treba ali naj dobijo ženske volinvo pravico. Ali dovolijo državljani \$3,000,000 izdatkov da se upelje nova kanalizacija v Clevelandu. En milijon doljarjev za novo bolnišnico. Nadalje se namenava izdati \$1.500,000 da postavi mesto svojo lastno izdelovalnico za led. Councilman Damm iz 23. varde je v pondeljek v mestni zbornici ponovno predlagal, da se dovoli \$60,000 za mestno kopališče v slovenski naselbini, točka dobil je le 14 glasov, dvanajst je glasovalo nasproti. Demokratije nečelo nikdar glasovali za kopališče v slovenski naselbini.

—V Clevelandu se vrši konvencija veteranov iz špansko-ameriške vojne. Ko odidejo zadnji vojaki iz Clevelandu, bodoje ti veterani skrbeti za javni red in mir v Clevelandu.

Vaš dolar je majhen, toda cene jako visoke.

Zakaj so živila draga? Koliko je pomagala zvezina kontrole živil, gibanje da se farmarjem preskrbi mnogo delavcev, vaš vojni vrt, da so se znižale cene živilom ali da se je zvišala zaloga, prokult živil?

Dokazi, zagovori, ugovori, zakaj je draginja so tako različni, kolikor je različnih ljudskih glav. Vsak dolži družega. Toda vsi skupaj pa vemo samo to, da je draginja, da je treba placati visoke cene, če hočemo dobiti živila. Sedaj, v jeseni je sicer ta ali druga stvar poceni, toda mesec in nekaj živil, ki so neobhodno potrebna za vsakdanjo hrano, je še vedno tako dragih, da jih kupujemo le po malem, le koliko, kolikor v resnici potrebujemo.

Vse kaže, da cene živilom ostanejo na visoki stopnji. Mi lahko uživamo kar hočemo, če imamo žepe klovoj široke, da plačujemo. Vsega je dovolj, samo če smo pripravljeni plačati.

Kakor v vsakem večjem mestu, tako se je pojavilo tudi v Clevelandu spomladni prizadevanje, da se zniža draginja. Stiri glavne točke so bile, od katerih smo pričakovali pomoči. Vsi smo se podali z veseljem na delo, v nači da pomagamo javnosti in samim sebi znižati draginja in dobiti za svoje poštene dolarje pošteno in obilno blago.

Cetveno gibanje za odpravo draginje je bilo:

1. Reorganizacija tržnice, 2. ustanovitev pet novih tržnic, 3. prizadevanje oblasti, da spravijo dijake in druge mlaude mestne ljudi na farme, da pomagajo farmarjem, ki niso mogli dobiti delavcev, 4. mesti vojni vrtovi. Ima koliko je vse to znižalo draginja? Ali je

bila mestna vlada dovolj skrbna in delavna pri kontroli živila? Ali se je delo zanemarjalo?

Kar se tiče reorganizacije mestne tržnice, ni bilo skorob nobenega napredka. Voda te reorganizacije, Geo. P. Samman, se je sam izjavil, da je njegova komisija delovala šele tri tedne. Nekaj cen je padlo, toda v ostalem je vse pri starem. "Zakaj so cene živežu tako visoke?" so vprašali Samman. "Kadar so cene živežu tako visoke?" je odgovoril Samman, "tedaj je tako malo blaga na trgu. Ali pa je mnogo blaga in veliko odjemalcev. Kadar farmarji vidijo mnogo ljudi, vse željne kupovati pridelke, tedaj dvignejo cene, v mninju da prodajo lahko za vsako ceno, ker je veliko odjemalcev. Kar se tiče prodaje živeža potom grocerij, je stvar sledenje:

"Grocerji imajo štiri vrste odjemalcev. Recimo, da so ti odjemalci Mrs. A. B. C. in D. V trgovino pride Mrs. A. in kupi za en dolar hrane. Ona plača z gotovim denarjem in nese sama domov. Zato dobi od grocerja nekolikocene. Vsega skupaj je vzel v enem mesecu za \$19 blaga, plačala je vse sproti, in odnesla domov.

"Druge vrste odjemalec je Mrs. B. Tudi ona pride v prodajalni, kupi živež, nese kupljeno sama domov, toda ne plača takoj, ampak se zapiše njen dolg v knjigo. Na konec meseca znaša njen dolg \$10.00. Grocer ji bo racunal deset percent več, ker je moral dajati na račun in faktati na denar, tofej ji bo racunal še \$1.90, kar znese \$20.90 na mesec za celi račun.

"Tretji slučaj: Mrs. C. pride v trgovino, naroči blago, toda ne plača niti ne vzame s Dalje na drugi strani.

Člani J. W. W. so skušali zanetiti splošno revolucijo.

Enid, Okla., 25. sept. — Organizacija je bila namenjena Zjed. državam od strani Industrial Workers of the World unije in sličnih anarchističnih organizacij. Namen te revolucije je bil požgati manjša mesta, v velikih mestih pa prirediti punte, strahovati vlado, postreliti uradnike in policiste ter začeti z grozovljado brez primere v zgodovini Zjed. držav. To je prišlo na dan po izpovedi Will Hooverja, enega izmed puntarjev v državi Oklahoma, ki je bil udeležen pri ogromnih izgredih, prirejenih v tej državi ob priliki klicanja vojaških novincev v armado.

Will Hoover se je izrazil, da so imeli voditelji I. W. W. načrt, da organizirajo 2.000.000 moških v puntarsko armado. Napadli bi izdelovalnice orožja, si zasigurali puške in streliivo in nad 100.000 funtov dinamita bi imeli na razpolago.

Predsednik Wilson in posamezni guvernerji raznih držav bi imeli toliko opravila, da lastno obrambo, da ne bi imeli dovolj časa poslati organizacije vojaške sile proti puntarjem poleg tega pa bi tudi revolucionarji iz Meljske ulične na ameriško ozemlje, in načrt, bi se popolnoma posreči.

Seattle, Wash., 25. sept. — Tu je bil prijet J. E. Wiggins, vodja puntarjev v državi Oklahoma in tajnik "Delavske razredne unije", ki je priznal, da je učil mnogo mostov in vodovodov v državi Oklahoma in protestoval proti vojni. Priznal je

nadalje, da je požgal v Oklahomi več šolskih poslopij, in da je organiziral zamorce v Dewas in Kusa, Okla. Hujskal je te zamorce, da se ustavijo državnim oblastem in naj se ne dajo prisiliti v vojno službo. Vlada je v skrbeh, kajti Wiggins je bil za strežajo v vojaškem taborišču v Camp Lewis, American Lake, Wash. in se vlada boji da je zakrilil kak zločin v svoji službi, kar se sedaj preiskuje.

Abile, Tex., 25. sept. Tu je vlada prijela Ed. Goodmana, in Franka Bolt, ki sta ob dolžnosti, da sta ščuvana farmarje in delavcev naj se uprejo splošni vojaški dolžnosti in naj se zorožjem dvignejo proti vladni. Vlada je v skrbeh, kajti Wiggins je bil za strežajo v vojaškem taborišču v Camp Lewis, American Lake, Wash. in se vlada boji da je zakrilil kak zločin v svoji službi, kar se sedaj preiskuje.

Washington, 25. sept. Vlada je danes naznanila, da bo začela s skrajno drastičnimi sredstvi napram vsem, ki pridigajo vstajo in punt proti obstoječim postavam. Člani I. W. W. znane anarchistične organizacije, ki pridejo v prvi vrsti v poslov. Amerika ima že nad \$100.000 škode radi agitacije te nevarne in zločinske organizacije, ki na vseh mogočih krajih uničuje tovarne, pridiga vstajo in tako zadržuje ameriško vlado in njenem boju za svobodo in demokratizem. Večinoma so vsi člani te unije Nemci ali Nemcem prijazni ljudje.

Nemčija hoče 8 bilijonov. Amsterdam, 25. sept. Cirkular, ki ga izdaje pan-germanska organizacija po vsej Nemčiji naznanja, da bo Nemčija potem, ko je dobila vojno in popolnoma zmagal nad sorazniki, zahtevala od svojih nasprotnikov \$87.500.000.000 vojne odškodnine. Nadalje da bo Nemčija obdržala Belgijo, obo delavec.

Paraguay in Uruguay proti Nemčiji

Dve nadaljni južno-ameriški republiky nameravate prekiniti razmere z Nemčijo. V Argentini je nastal generalni štrajk železniških delavcev. Nemci so potrošili milijone. Na evropskem bojišču je mirno.

Paraguay tudi proti Nemčiji? Asuncion, 25. sept. Eduard Scherer, bivši predsednik paraguayske republike, je danes resigniral kot senator paraguayskega Kongresa kot v protestu, ker namerava vlada prekiniti diplomatske razmere z Nemčijo. Argenština se pripravlja na vojno.

Montevideo, 25. sept. Urugayski Kongres je bil sklican k posebnemu zasedanju, da se posvetuje o prekinjenju diplomatskih razmer z Nemčijo. Tudi urugayski Kongres se bo ravnal po vzgledu Argentine. Vlada bo pri otvoritvi Kongresa naznala svoje vzroke, zato naj se prekine vsako poslovanje z Nemčijo.

Argentina je za prelom. Buenos Aires, 25. sept. Poslanska zbornica argentinskega Kongresa je danes z 53 glasovi proti 18 odobrila, da prekine predsednik Irrigoyen vse diplomatske razmere z Nemčijo. Predsednik Irrigoyen je bolj miroljubnega značaja, in se ne ve, ce bo v resnici prekinil vsa zvezo z Nemčijo. Toda ljudstvo je tako razburjeno, da ga bo najbrž prisililo k temu koraku. Jutri namerava prirediti velikansko demonstracijo pred predsedniško palačo.

Kaj je z rusko revolucijo? Petrograd, 25. sept. Stalische russkega ministarskega predsednika Kerenskega je v nevarnosti. Dočim kapitalistične stranke obtožujejo Kerenskega neprevilnosti in neiskrenosti, pa ga napadajo tudi boljševiki ali stranka radikalnih socialistov. Ta stranka ocita Kerenskega, da se je zarotil z generalom Kornilovim, da uniči petrogradski proletariat in v vojsko zadusi vsako nadaljnjo gibanje končila vojakov in delavcev. Baje se nahaja Kerenski v skrajni zadregi, in Rusiji preti nova notranja revolucija.

Albanci so zmagovali. Pariz, 25. sept. Glede bojev na balkanski fronti, se poroča iz francoskega vojaškega uradnika sledenje: "V okolici Drama in Vardar se nadaljuje artilerijski boji. Albanske fronte so pod vodstvom Essad pač dne 20. sept. naskočili močno utrijeti avstrijski tabor v Skumbi dolini ter so porazili Avstrije popolnoma. 422 naranjenih Avstrijev je bilo zatočenih.

Angleži dobili 3200 ujetnikov. London, 25. sept. Uradno poročilo angleške vlade se glasi: Nemci nadaljujejo s silovitimi napadi proti postojankam, katere smo jim pred kratici odvzeli. 16 nemških napadov je bilo včeraj odvzeti.

Na laškem bojišču. Rim, 25. sept. V Marmalada okolici smo sprožili včeraj podzemeljsko mino, katero smo dolgo časa pripravljali. Eksplozija te mine nam je pomagala, da smo zasedli dvoje sovražnikovih postojank, katero smo prej napadli 3 mesec. Na Banjicu planoti so Avstrije koncentrirali svoj artilerijski ogenj proti našim novim pridobljenim postojankam, nakar je sledil infanterijski napad, ki je bil odbit z velikimi zgubami za Avstrije. Sicer ni nobenih večjih bojev na fronti.

—Seja Slov. N. Čitalnice se vrši v četrtek, dne 27. sept. ob 8. uri zvezcer. Ker je seja velikega važnosti za napredok Čitalnice, se pričakuje polnočne velične udeležbe. Več v naznanih tretjih stanju.

—Detektiv Van Uum in članji privatne detektivske organizacije so v torek zvezcer arcirali 27 oseb, ki se niso prijavili vojaški službi. Osem so jih aretrirali v neki dvorani na 200 Lakeside ave. devet v neki dvorani na St. Clair ave. in E. 63 St. in 8 v hotelu Salvation Army.

CLEVELANDSKA AMERIKA

IZHAJA V PONDELJEK, SREDO IN PETEK.

NAROČNINA:
Za Ameriko - \$3.00 | Za Cleveland po pošti \$4.00
Za Evropo - \$4.00 | Posamezna številka - 3c

Vse pravice, dajeni in danes naj se počne na "Clevelandsko Ameriko".
CLVELAND, OHIO. TELEPHONE CUT, PRINCETON 188

EDWARD KALISH, Publisher

LOUIS J. PIRC, Editor

ISSUED MONDAY, WEDNESDAY AND FRIDAY.

Read by 25,000 Slovenians in the City of Cleveland and elsewhere.
Advertising rates on request. American in spirit Foreign in language only

Entered as second-class matter January 5th 1909, at the post office at Cleveland,
Ohio under the Act of March 3rd, 1879.

No. 112, Wed. Sep. 26. 1917.

Vaš dolar je majhen*

Nadaljevanje iz prve strani.

seboj, ampak hoče da se ji pripelje na dom. Grocer mora plačati voznika, voz, konja ali avtomobil, da dovaža na dom, in to je združeno s stroški. Tudi njen račun znaša \$19 na mesec, grocer ji zaračuna \$1.50 za kredit in od 5 do 15 centov za dovažanje na dom, in to znesi račun Mrs. C. na mesec za isto toliko blaga najmanj \$22.00

"Četrti slučaj: Mrs. D. telefonira grocerju po to ali ono, ki nimajo nikdar ne pride v prodajno. Ona plača ravno toliko za blago kot Mrs. A. B. in C. toda grocer ji računi za kredit, za dovažanje, za telefoniranje, itd. Ona plača na mesec najmanj \$23.20.

"Se smo napako imamo grocerjsko vprašanje," je nadaljeval Mr. Sammon. "Mi smo povzročili, da prihaja zadnje čas na stotine grocerjev na market. Poprej so imeli navadno, da so telefonirali na komisjake tvrdke po blago, ki jim je bilo dopeljano drugi dan in plačali so profit živilskim prekupčevalcem. Vzrok pa je bil ta: Farmarji pridejo na tržnico že ob 1. ali 2. zjutraj, in ker tedaj ni še grocerjev, prekupijo izkorisčevalci blago od farmarjev, nastavijo visoke cene, in prodajajo po teh cenah grocerjem, ki pridejo ob 4. ali 5. In če je grocer, recimo kupil od nekega farmarja pol ducata tometoes, jih naložil na voz, potem pa šel dalje po tržnici, da iše še drugo blago, je večkrat dobil, da mu je medtem kdo ukradel blago z voza. Tomatoes so vsi enaki, in ni mogel vedeti kdo jih jevzel. Iskal je dolje in dalje, se prepiral in poganjal s farmarji ali prekupčevalci, in tu je velika zguba kasa, ki velja denar. To se je sedaj odpravilo. Mesto je naredilo ordinanco, da noben farmar ne sme začeti prodajati pred 5. uro zjutraj. Tedaj zapiska policijska piščalka, blago se začne prodajati in ob tej urri so že grocerji lahko vsi na tržnici. S tem se odvzame prička prekupčevalcem z živzem, da ne spravijo blaga pod svojo oblast in ga z dvojnim dobitkom prodajajo."

Kaj pravijo pa mestni tržni nadzorniki? William Horton, ki je dobro poznan na tržnici, se je izjavil sledče: "Novi sistem kupovanja je pripeljal na tržnico vsako jutro tisoč odjemalcev. Ljudje kupujejo direktno od farmarjev. Prekupčevalci živil niti prilike nima, da bi kontrolirali cene. Toda ali so zato cene nižje? Ne, višje so, in zakaj? Zato ker je toliko tisoč novih zahtev za živila naravnost od farmarjev. Stari sistem je bil sledec:

"Farmar je pripeljal v mesto poln voz tometoes, in trdno je bil odločen, da ne bo prodajal ceneje kot po \$1.00 besket. Toda odjemalcev ni bilo, stal je na trgu kdo 9. ali 10. ure, in konečno je znižal ceno na 50c, samo da seprej znebi blaga. In ker blago še ni šlo naprej, je znižal na 75c besket, samo da gre prej domov. Sedaj pa pride farmar na tržnico in postavi ceno \$1.00 za besket. Prodajati začne ob 5. uri. Vse polno odjemalcev i ma. Ko vidi, da mu preostaja še kakih 20 besketov, odjemalcev pa je še stotin, gre in zviša ceno \$1.25 na besket. Odjemalci kupijo, farmar se pa smie in prodaja naprej.

(Dalje prihodnjic.)

Turki so komaj rešili Dardanele.

Sledi, kako zanimivo vojno skico je napisal George A. Schneider, bivši korespondent Associated Press in Carigradu, in bivši stotnik artilerije v burski vojni. Skica je bila objavljena v "New York Times" dne 23. sept. 1917.

Dva najbolj pomembna dneva evropske vojne sta bila 18. in 19. marca leta 1915. Dne 18. marca je zavezniško brodovje priredilo glavni napad na zunanj utrdbo Dardanel, ki tvorijo vhod k Carigradu, in drugi dan so zaveznički naredili ogromno napako.

Ce bi zavezniško brodovje 19. marca, 1915, samo eno uro dalj bombardiralo turške dardanelške utrdbne, bi bile slednje prisiljene umolkniti, kajti Turkom je absolutno zmanjkalost strelijava, in morje, posejano z minami, bi se lahko scisalo do večera, nakar bi drugi dan zavezniško brodovje pripeljalo pred Carigrad.

Ko je sonce 18. marca 1915 zatomilo, in zavezniško brodovje radi teme ni moglo več strelijeti, je ostalo turškim baterijam v Dardanelah le še 27. topovskih krogelj, katere pridržajo jeklo na bojni ladijih. Tu podamo tabelo, po katerem je blago na tržnici, in po katerem ga grocer prodaja. Dejstvo je, da grocer letos nima toliko zaslužka pri svojem blagu kot druga leta. Kajti ljudje večinoma sami kupujejo na tržnici, farmarji lahko pridržajo vse, in grocer mora kupiti po isti ceni kot odjemalec. Pri navedenih cenah vselej smatrajte prvo ceno, za katero se kupi blago na tržnici, drugo ceno pa pri grocerju.

Krompir, bušel od \$1.60* do \$1.75 na tržnici, pri grocerju \$1.80. Tomatoes, pol bušija \$1.25, pri grocerju \$1.35, pes pol bušija 50c, pri grocerju 50c fižol na tržnici pol bušija 85c, pri grocerju 95c, itd.

Opisali smo v teh vrsticah kako se prodaja na tržnici in v grocerji, nam vsem so znane cene, ki danes prevladujejo, toda jasno nam ni, zakaj se prodaja danes n. pr. en besket tometoes po \$1.35 centov, tlorim smo plačevali nekaj let nazaj po 35 centov za besket, zato je ducat loružnih štoržov, za katere smo včasih plačali 10 centov, danes po 35 c? Na ta vprašanja nam tipično odgovori Mr. Sammon:

"Vzemimo torej kot tržni dan. Na tržnici je 5000 besketov tometoes. Toda vprašajte vsakega farmarja, ki je vozil nekaj let na tržnico, pa vam bo povedal, da je bilo pred leti ob istem času do 20.000 besketov tometoes na trgu. In tedaj je bilo veliko manj ljudi in mestu kot danes. In kakšno leto so včasih ljudje imeli. Le vprašajte delavca, ki je hodil pred 5 ali 6 leti v tovarno, kaj je dobil za svoj, opoldanski lunč, koj pa danes?

Kos kruta, jabolk ali enacega, toda danes? Kodoš, sunčka, slanina, pečenje, itd. Veliko denarja je pač v prometu, in ljudje ki so zaslužili po \$1.50 nadan, zaslužijo danes \$4 ali \$5. In kar hitro ečutijo prodajalcem živaze, da imajo ljudje denar, hal, poviša se cena živežu."

In kaj pravijo farmarji nadalje: "Mi farmarji smo letos na vladni poziv se izvanredno trudili, da obdelamo vso zemljo, ki smo jo mogli. Mi smo rabili več orodja, več semena, več delavcev. In včasih smo dali delavcu 50c na dan in hrano ter stanovanje, danes pa ne moremo dobiti delavca izpod \$3.00 na dan in prosto hrano. Well, to nas velja silovito denarja. Kako moremo zahtevati 35c za besket tometoes n. pr. danes, ko plačujemo \$3.00 delavcem na dan, dokim smo jim plačevali 50c na dan? Zakaj bi delavci več dobitivali plače, mi farmarji pa prodajati po isti ceni? Zakaj mestni ljudje lahko zapravijo 25c na dan za žganje, in kakoj kot sam vrag, kajda se zahteva 25c za živež?"

(Dalje prihodnjic.)

vsem napačen. Ljudje misijo, da bo vse tako po miru tako, kot je bilo prej. Danes imamo vsled potopov veliko manj ladij, kot jih je bilo prej. Anglija, ki ima največjo trgovsko mornarico, je preračunala, da bo vzel dve leti, predno prepelje vse vojaštvvo iz Francoskega z materialom vred. Kar bo ladij na razpolago, bodo pred vsem vozile živež in potrebnice tistim državam, ki so v velikem pomanjkanju. Centralne vlasti nimajo živeža, nimajo bombaža, nimajo usnja, nimajo kave in tropičnih pridelkov sploh. Nimajo surovin — in zato bo prva skrb, da prežive in opravijo tisto prebivalstvo, ki bo ostalo doma. Naše države imajo več in izvoz in veliko za uvoz. Vsaj vemo, da se danes uporabljajo vse ladje za prevoz vojnega materiala in vse drugo stoji.

Toda na drugi strani pa moramo priznati, da neprestano premikanje ladij ne daje ladijskim topovom točnosti za strelijanje, kljub velikim optičnim aparatom, ki so danes na razpolago modernimi ladijam. Ladija se neprestano premiče in raditev seveda zgubi mnogo svojega ravnotežja in zanesljivosti.

Zavezniško brodovje pred Dardanelami je dobilo povelje naj napreduje le z največjo previdnostjo. Evropska vojna je bila tedaj tako mlada, da so vodilni krogovi v Parizu in Londonu smatrali preveliko riziko za nevarno. In nemški štabni častniki, ki so načelovali turškim baterijam v Dardanelah, so kmalu sprevidele.

Nemški admiral Usedom-paša, generalni inšpektor turških obrežnih baterij, Djedav paša, turški častnik, ki je vodil takšno obrazovalo Dardanel in Merten-paša, nemški artillerijski ekspert, so kmalu sprevidele, kaj manjka zavezničkom. Namreč incitative, in to turški poveljniki tako dobro izkoristili.

Nemški admiral Usedom-paša, generalni inšpektor turških obrežnih baterij, Djedav paša, turški častnik, ki je vodil takšno obrazovalo Dardanel in Merten-paša, nemški artillerijski ekspert, so kmalu sprevidele, kaj manjka zavezničkom. Namreč incitative, in to turški poveljniki tako dobro izkoristili.

Ko so se zaveznički bojni ladiji prvič drznile v notranji zaliv, namreč v Erinkoi zaliv, dne 1. marca 1915, z namenom da bi bombardirali zunanje dardanelške utrdbne, je čakalo zavezničke malo presenečenje. Turki so v naglici nastavili mnogo teških havbic bližu morske oznine, da zaveznički nizamor niso mogli naprej, ne da bi imeli izdatne žrtve.

Toda napram silni jekleni plošči moderne ladije je havbna kroglica skoraj brez moči. Toda to se tiče samo stranskih delov vojne ladije. Nekaj drugačnega je s krovom vojne ladije. Havbna kroglica se razleti na krovu, prodre krov in povzroči razstrelbo v notranjosti ladije, kar povzroči veliko katastrofo.

Seveda mi je lahko delo zaledeti krov premikajoče se ladije. Najmanjša pomota pri elevaciji topa, neizurjen topničar, vse to lahko nemudoma povzroči, da kroglica zgreši svoj cilj. Ladjska stran nudi veliko boljši cilj topovom kot pa krov, in to skušno so doživeli vsi zaveznički poveljniki do 18. marca. Dokler so se zaveznički ladiji v Erinkoi zalivu lahko svobodno gibale, niso nudile mnogo ciljev turškim obrežnim baterijam, in o tem sem se prepričal tudi jaz, ki sem dnevo opazoval obstrelijanje teških baterij in zavezničkih ladij.

(Dalje prihodnjic.)

Tistem, ki pojdejo v starji kraj.

Po vseh naselbinah se pravljajo veliko naših ljudij, da pojdejo takoj po končani vojni v starji kraj. Nekateri imajo posestva, drugi pa bodojo posredovali doma, tretji pa bodojo podelovali za oceti ali brati, četrti pa misijo, da bodoje s svojimi prihranki začeli kako obrtijo ali trgovino. Računajo seveda tako: po vojski bo malo ljudi, povsod bo prilika za življenje in napredok.

Včasih si predstavlja svoj odhod takoj: danes bo vojska končana, v nekaj tednih ali mesecih pa kupim kartu in se popeljem nazaj.

Ta račun je seveda pred-

SLOVENSKI NARODNI DOM

The Slovenian National Home

Ust. 3. avg. 1914.

V DRŽAVI OHIO

Ilok. 17. avg. 1914.

Sejo direktorja se vrlo vsek drugi in četrti petek v mesecu na 6029 Glen Ave. Vas dohaja in korrespondence tiskajoča se S. N. D. na blagovni podlagi na prvega tiskalnika: FRANK HUDOVERNIK, 1052 E. 62nd St. Drugo nadzirjejo od sodi. Uradno ure ob 7 do 8 uroč ob delavnicah.

RAČUN ZA SLOVENSKI NARODNI DOM,

Cleveland, O. od 1. do 31. julija 1917.

DOHODKI:

Dr. Naprek št. 5. SNPJ. na račun	\$ 50.00
Dr. Maccabee, št. 1288 KOMT na račun	\$ 85.00
Dr. Slovenski Sokol, na račun	\$ 10.00
SKUPAJ OD DRUŠTEV:	\$ 145.00
Odi članov na račun	\$ 140.00

SKUPAJ PLAČANO ZA DELNICE.

OPEKE, DAROVI, CIGAR LABELS IN 4% OBRESTI.

Autonija Turk, za opeke	\$.50
Rudolf Pierdan, za opeke	\$ 3.50
SKUPAJ ZA OPEKE:	\$ 4.00

JOHN ČEPRIČ nabral pri ga Novak

John Kremlar nabral na veselicu dr. Carniola

Dr. Slovenski Dom, št. 6 SDZ od veselice

Karol Škušča nabral na farmaci g. L. Petkovšek

Fr. Pernač daroval ker je zadel avtomobil na semnjuš

L. J. Safran nabral na seji dr. Novi Dom, št. 6 SDZ \$ 3.85

Dr. Vodnik Venec, 147 SNPJ od lecitacije Slivovke \$ 23.75

Matevž Praznik, nabral pri Flajšman in Setnilcar.

SKUPAJ DAROV:

Mary Pravst, cigar labels

Pol letne obresti The Lake Shore Bank Co.

SKUPAJ DOHODKOV MESECU JULIJ:

\$ 593.20

Semenj dne 30. junija, 1., 2., 3. in 4. julija 1917

Prenos blagajne z dne 30. junija 1917

Sloven. Dobrodolna Zveza.

Sloven. Dobrodolna Zveza.

UST. 13. NOV.
1910.
V DRŽAVI OHIO

INK. 13. MARCA
1914.
V DRŽAVI OHIO

Sedež: Cleveland, Ohio

Tel. O. S. Princeton 1276 R

Vrhovni urad: 1052 E. 62nd St.

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: PRIMOŽ KOGOJ, 3904 St. Clair ave.
Podpredsednik: JOHN GORNICK, 6105 St. Clair ave.
Tajnik: FRANK HUDOVERNIK, 1052 E. 62nd St.
Blagajnik: JERNEJ KNAUS, 1052 E. 62nd Street.

NADZORNI ODBOR:

LOUIS J. PIRC, 6119 St. Clair ave.
IGNAC SMUK, 1051 Addison Road.
JOS. RUSS, 6619 Bonita ave. N. E.

POROTNI ODBOR:

JOSIP KALAN, 6101 St. Clair ave.
AGNES ZALOKAR, 1081 Addison Road.
FRANK ZORICH, 5909 Prosser ave.

FINANČNI ODBOR:

FRANK M. JAKŠIĆ, 1203 Norwood Rd.
FRANK ČERNE, 6030 St. Clair ave.
ANTON GRDINA, 6127 St. Clair ave.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

FRANK J. KERN, 6202 St. Clair ave.

GLASILO ZVEZE:

"CLEVELANDSKA AMERIKA", 6119 St. Clair ave.
Vse denarne zadeve in stvari, kar se tiče upravnega odbora, naj se pošilja na vrh. tajnika.

Vse pritožbe zadeve, ki jih je rešil društveni potrošni odbor, se posiljajo na predsednika porotnega odbora Josip Kalan.

Seje vrh. odbora se vrše vsako četrti nedeljo v mesecu ob 9.30 dop. v pisarni vrhovnega urada.

Nadaljevanje iz druge strani.

bi imela pravico brisati dolg, črtati posojila, ki jih je dalo ljudstvo.

In posojila je treba vračati, je treba plačevati obresti od njih. Kje se bo vzel denar? Ne misli, da se ga lahko natiska, da ga je dovolj za vse. Vsek papirnat denar mora imeti založeno svojo vrednost v zlatu, ker nacer sredem niti centa. A odkod se dobri zlato? Iz zemlje, iz industrije. Zlato se kopije, kajne. Žito se seje in proda za zlato. Zelezo se kopije, izdeluje se iz njega različno in prideta za zlato. Živina se redi in kodar jo proda, prejme denar za njo. V industriji se poveča vrednost materijala velikansko. Navaden mož nima za cent železa, pa je treba dati včasih stokrat toliko zanj. Če bi bilo pero v žepni urti zlato, bi bilo vredno kakih deset centov. Napravljeno iz jekla in plastičnih morskih petkrat dražje.

PROMENE V BOSNI IN HERCEGOVINI.

(Slovenski Narod, 12. julija) "Iz Dunaja poročajo: V sled intervenciji Jugoslovanskega kluba je pričakovati v Bosni in Hercegovini v najkrajšem času važnih političnih izprenemb. Odstranjen bo izvanzredno stanje in dosedanja vojaška uprava. Dekret po katerem je bil v začetku vojne razpuščen bosenski sabor, bo proglašen neveljavnim in bo sabor poklican k rednemu zasedanju."

ODPRAVA NASLOVOV NA HRVATSKEM.

(Die Drau, 3. julija) "Novi kurs na Hrvatskem bo osnoval podlage demokratičnega življenja ter bodo v zvezi s tem, tako poroča zagrebski Jutranji List, opravljeni tudi na slovi, kakor presveti, velemešni, velečastni itd. Vsaka uradna oseba, pa naj ima kakor senkiči, se bo nazivala vedno samo z besedilo gospod."

Naprodaj je tako lepo pohištvo za stiri sobe. Se proda poceni. Vprašajte na 987 Ida ave. bližu White tovarne. (114)

Delo dobi nočni stražnik, mora biti dobro pripravljen. The Scott-Ullman Co. 3311 Perkins ave.

Išče se čedna soba s hrano vred od 60. do 70. ceste. 6111 St. Clair ave. (114)

Soba se odda v najem za 1 ali 2 ženski. 1229 E. 60th St.

Mi gotovo ljubimo svojo domovino, toda samo pravilno je davam povemo resnico. Še ko so bili časi normalni, se jih je vseča povrnila nazaj — kaj

Zelim dobiti dobrega, poštenega moža za prodajo zemljišč. Mora biti pripravljen za mnogo dela in sposoben za dobro plačo. Skrbnica ni potrebna, kajti mi mu damo vso potrebno pomoč. Vprašajte med 10 in 12 uro ali pa od 6. do 7. ure zvečer. 630 Williamson Bldg. Vprašajte za Mr. Spiegel (114)

NAZNANILO.

Cenjenemu občinstvu maznjam, da prodajam vsakrstne Ford avtomobile na lahka odplačila. Sem edini zastopnik te avtomobiliske tvrdice v mestu. Obrnite se z zaupanjem na mene. Jos. Glashich, 1395 E. 43rd St. (114)

CITALNIČARJI!

Redna mesečna seja Slov. N. Citalnice se vrši v četrtek dne 27. sept. ob 8. uri zvečer v čitalniških prostorih. Pozivlje se vse Citalničarje, da se go to dovede do te seje, ker resiti se mora več zelo važnih stvari: izvoliti se mora nekaj novih uradnikov, ukreniti se mora nekaj, da se delovanje "Citalnice" nekoliko ozivi, in da pripremo kako zabavo v prid društvene blagajne. Toj se Citalničarji na sejo! ODBOR.

Ena soba se odda za enega ali dva fanta, s kopališčem vred. 1095 Addison Rd.

Karpentariji dobijo delo, ki bi delali izven mesta. Trimaš milj od square. Vprašajte 1314 Swetland Bldg.

Delo dobijo možje. Lahko, navadno delo. R. B. Biscuit Co. 2515 Bridge ave.

Soba se odda v najem za 1 ali 2 fanta. Brez hrane. 1167 E. 58th St. (113)

Soba za enega ali dva fanta, s kopališčem vred, se odda. 5332 Homer ave. (113)

Delo dobijo strojniki (mašinisti), najboljše plače, osemurno delo. Nobenih dežavskih sitnosti. H. M. Kramer, Gillsy Hotel, od 9. ure zjutraj do 8. ure zvečer je za vprašati.

Delo dobijo možje, žene in dekleta, stalno delo celo leto, dobre plače, prijetna okolica, prosta kava vsak dan za lunč. Diamond Match Co., Barber-ton, O.

Slovenec išče delo za barten-derja. A. Vidmar, 1374 E. 40 St.

Firemani, dobra plača, osemurno delo, oni ki imajo skupino za "Taylor Stokes" imajo prednost. 1111 Citizens Bldg. Vprašajte med 9. in 10. uro dopoldne.

Dekleta dobijo delo pri izdelovanju električnih svetilk. Delo je lahko v Čisto, prijetna okolica. Dobra plača in stalno delo. National Lamp Works, E. 45th St. in Hough ave.

Mladi možje v starosti 19 do 31 let, lotite se dela na prostem. Naučite se umne sadjereje, vrtnarstva in gospodarstva z drevesi. Lepa prilika za potovanje. Prosilci morajo biti dobrega moralnega značaja, podvezni, inteligenčni in zanesljivi. Obrnite se takoj na H. A. Osborne, Ken-nard Hotel ali pišite na The Davey Tree Expert Co. Kent, Ohio.

Vnajem se odda stanovanje, 5 sob, kopališče, fino opremljeno. Cena \$28 na mesec 512 E. 11th St. (112)

Posojila se dajejo na drugi mortgage. Fred C. Horning, 635 New Guardian Bldg.

V državi Oklahoma se prodaja vladna zemlja, bivša last Indijancev. Za podrobnosti pišite na L. B. Locke, McAllester, Okla.

Proda se ali zamenja za clevelandsko lastnino 40 akrov sveta v Covington Co., Mississippi. Vprašajte na 1783 W. 45th St.

Delo dobi nočni stražnik, mora biti dobro pripravljen. The Scott-Ullman Co. 3311 Perkins ave.

Išče se čedna soba s hrano vred od 60. do 70. ceste. 6111 St. Clair ave. (114)

Soba se odda v najem za 1 ali 2 ženski. 1229 E. 60th St.

Mi gotovo ljubimo svojo domovino, toda samo pravilno je davam povemo resnico. Še ko so bili časi normalni, se jih je vseča povrnila nazaj — kaj

VARNĀ HRANA ZA DECO ZA ČASA HUDE VRÖCINE

Eagle
BRAND
CONDENSED
MILK
THE ORIGINAL

Deča ki se ji hrani laži vsečično. Eagle Brand Condensed mleko je čisto in najbolje kakovosti ter je hibro rabljeno kot hrana dečaku do 60 let.

Iskrite in poželite to oglas na Borden's Condensed Milk Co., New York, N. Y.

In prekli boste navodilo v slovenskem jeziku, tako rabiti C. A.

ZENITE SE! Posigit 25c in mi vam pošljam časovni katalog z imeni, naslovi in SLIKAMI mnogih lepih deček in dobrih udov. s m. 25c Na ocite pri.

Reliable Club Dept 14 Box 455, Los Angeles, Cal.

Bell Rosedale 2377 W.

Cuy. Central 6678 R.

Plin in kisl.

Uratne ure od 9—12 in 1—5 ure. Pondeljek, četrtek in soboto zvečer od 6—8 ure.

DR. F. L. KENNEDY,
zobozdravnik.

Dretje z obrečenim. Delo garantirano. Govori se slovensko in nemško. 5402 Superior ave. vogal 55. ceste. Cleveland, Ohio. (x49)

NICKEL PLATE ROAD

Zimske izletne vožnje.

OD 1. OKTOBRA NAPREJ.

V Alabama, Arizona, centralno Ameriko, Kubo, Florida, Georgija, Jamaika, Louisianu, Mexico, Mississippi, New Mexico, New Providence, North Carolina, South Carolina in Texas.

VRNITEV DO 31. MAJA 1918.

Nedeljski izleti:

25c do \$1.50 round trip.

Observation in spalne kare Chicago do New York FINA HRANA.

E. A. AKERS, agent,
733 Euclid-ave. Cleveland
Tel. Main 7569 Central 328

VABILO.

na plesni valček, katerega predstavlja dr. Složne Sestre št. 120 SSPZ v soboto, 29. sept. 1918 v Josip Birkovi dvorani. Vstopna cena je le 25c za osebo.

Igrala bo domaća godba harmonika, za mlade in stare bo dosti razvedrila. Ker je to prvi plesni valček, se pričakuje od strani občinstva velike udeležbe. Na svodenje rojak in rojakinja, ne bo vam žal.

(113) ODBOR.

Krasni loti naprodaj v Randall parku, na Green Rd blizu No. Miles ave., na nekaj minut hoda od Erie Ore Docks in Randall kare. Tu je prostor, kjer bodo postavljene vse večje tovarne v Clevelandu, največje tovarne so pokupilne ogromno sveta v okolici. Tu je bilo prvotno 800 lotov, izmed katerih je 500 prodanih. Tu je vaša prilika za celo življenje, da kupite na tem prostoru velik lot 50X170, od \$100 do \$300. To zemljišče je fino urejeno, dobra zemlja, posebno pripravna za vrtnarstvo. Sestnajst hiš je sedaj postavljena na zemljišču. Vrednost zemlje se gotovo podvoji v enem letu. Ta pojasmna in na kupu se obrnite na W. F. Murphy, 8616 Wade Park ave. Tel. Bell Garfield, 6080 M. Ohio State Princeton 130. Lastnik je na zemljišču vsako nedeljo od 10. zjutraj do 5. zvečer.

(112) ODBOR.

Krasni loti naprodaj v Randall parku, na Green Rd blizu No. Miles ave., na nekaj minut hoda od Erie Ore Docks in Randall kare. Tu je prostor, kjer bodo postavljene vse večje tovarne v Clevelandu, največje tovarne so pokupilne ogromno sveta v okolici. Tu je bilo prvotno 800 lotov, izmed katerih je 500 prodanih. Tu je vaša prilika za celo življenje, da kupite na tem prostoru velik lot 50X170, od \$100 do \$300. To zemljišče je fino urejeno, dobra zemlja, posebno pripravna za vrtnarstvo. Sestnajst hiš je sedaj postavljena na zemljišču. Vrednost zemlje se gotovo podvoji v enem letu. Ta pojasmna in na kupu se obrnite na W. F. Murphy, 8616 Wade Park ave. Tel. Bell Garfield, 6080 M. Ohio State Princeton 130. Lastnik je na zemljišču vsako nedeljo od 10. zjutraj do 5. zvečer.

(113) ODBOR.

Krasni loti naprodaj v Randall parku, na Green Rd blizu No. Miles ave., na nekaj minut hoda od Erie Ore Docks in Randall kare. Tu je prostor, kjer bodo postavljene vse večje tovarne v Clevelandu, največje tovarne so pokupilne ogromno sveta v okolici. Tu je bilo prvotno 800 lotov, izmed katerih je 500 prodanih. Tu je vaša prilika za celo življenje, da kupite na tem prostoru velik lot 50X170, od \$100 do \$300. To zemljišče je fino urejeno, dobra zemlja, posebno pripravna za vrtnarstvo. Sestnajst hiš je sedaj postavljena na zemljišču. Vrednost zemlje se gotovo podvoji v enem letu. Ta pojasmna in na kupu se obrnite na W. F. Murphy, 8616 Wade Park ave. Tel. Bell Garfield, 6080 M. Ohio State Princeton 130. Lastnik je na zemljišču vsako nedeljo od 10. zjutraj do 5. zvečer.

(114) ODBOR.

Krasni loti naprodaj v Randall parku, na Green Rd blizu No. Miles ave., na nekaj minut hoda od Erie Ore Docks in Randall kare. Tu je prostor, kjer bodo postavljene vse večje tovarne v Clevelandu, največje tovarne so pokupilne ogromno sveta v okolici. Tu je bilo prvotno 800 lotov, izmed katerih je 500 prodanih. Tu je vaša prilika za celo življenje, da kupite na tem prostoru velik lot 50X170, od \$100 do \$300. To zemljišče je fino urejeno, dobra zemlja, posebno pripravna za vrtnarstvo. Sestnajst hiš je sedaj postavljena na zemljišču. Vrednost zemlje se gotovo podvoji v enem letu. Ta pojasmna in na kupu se obrnite na W. F. Murphy, 8616 Wade Park ave. Tel. Bell Garfield, 6080 M. Ohio State Princeton 130. Lastnik je na zemljišču vsako nedeljo od 10. zjutraj do 5. zve

